

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 28.

V Ljubljani, v soboto 12. julija 1902.

Letnik VII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrletno 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg števil. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Pečarska obrt na Kranjskem.

Precej časa je že kar je izdal g. dr. Krek svojo knjigo „Črne bukve kmečkega stanu“. V dostavku knjige „Socialni načrt delavskih stanov“ naglašajo slabe razmere v pečarski obrti na Kranjskem in pozivlja, da „lončarjem in pečarjem naj pomaga dežela, da si ustanove in si morejo napraviti pečnice, v katerih bi se kurilo s premogom, ker jim predraga drva jemljejo velik del zaslužka.“ Žalibog, da se do danes ni še nič storilo in je ostalo kakor je bilo prej. Pač je poslala vlada dva mladeniča na Češko, da se izučita pravnega pečarstva in da potem pomoreta domači obrti do povzdiga, eden izmed njih je umrl, drugi pa pozabil domačinov in jo pokuril raje v Ameriko za bogastvom.

Pečarska obrt je razširjena na Kranjskem zlasti v vaseh Nemška vas pri Ribnici, Komendi pri Kamniku in Ljubnem pri Brezjah. Ako bi prišel v te kraje kak starinoslovec, ki se kmalu prepričal, da so znali stari Kelti delati ravno take peči, če ne morda še boljše. Resnica je, da vidimo ravno pri onih obrtih, katere so najbolj potrebne za človeka, največjo neumljivo pretirano konservativnost, katere nikakor ne opraviči navadni izgovor: „Ako so naši očetje tako lahko shajali, zakaj naj bi se mi izneverili njihovim tradicijam.“ Radi verujemo, da so stari lahko izhajali, vemo pa tudi, da so bile takrat vse drugačne razmere. Besede „konkurenca“ še niso imeli, ker se jim je tudi ni bilo treba bati. Danes ni tako. Obrtnik ne dela le toliko, da zadovolji odjemavce, ampak hoče si napraviti bogate zaloge, več kot treba. V takem odnošaju pa mora gledati na to, da spravi kolikor mogoče veliko pridelkov v promet. Ker ljudje tje, kjer je ceneje raje hodijo, mora tudi paziti, kako mogoče cene znižati. Da pa se mu to posreči, uporabiti mora vsa sredstva moderne tehnike, ki jih uči z malimi stroški veliko doseči. Stari pečarji, kakor tudi naši, imajo pečarice, v katerih pokurijo grozno veliko drv ter si tako obremenijo svoje stanje, dočim pametnejši uporab-

ljajo namesto dragih drv ceneji premog, ki jim tudi bolje služi kot drva. Zato je treba boljše, posebno pripravljene pečnice. Te pečnice so pa precej drage, kar je tudi vzrok, da jih naši ne napravijo. Kajpada je treba kapitala, a česar posameznik storiti ne more, narediti se mora skupno.

Na eni strani veliki stroški, na drugi pa izpečavanje pridelkov glasno kličejo k vzajemnosti. Vidimo kmetovavce združene v zadrugah, za dosego svojih zahtev snujejo tudi delavci stanovske zveze. Nikjer pa niso potrebnejše kakor v obrti, kjer posameznik ne le ne more dobro shajati, ampak visi v vednem tekmovalstvu s svojimi sostanovniki. Pečarji že občutijo ta boj in se ne ganejo. Vsak naj bi delal še naprej sam osamljen in proti drugim, dokler eden izmed obeh ne podleže. Ali je to pametno? Ali se ne mora končati s propadom stanu? Ne, separatizem je tu škodljiv. Spoznali ste že pečarji sami, da je vaše stanje težko. Vaši izdelki grede težje v promet kot tuji in nimajo veljave. Občutiti morate nedostatek, katerega natanko spoznati niste mogli in ne odstraniti, če ste ga spoznali. Ta nedostatek je pretirana konservativnost. V pečarski obrti ravno pa je tehnika zelo napredovala. Ne samo, da je nadomestila stare pečnice z novimi, svojem namenu bolje odgovarjajočimi ampak tudi pri modelovanju in oinenju se je veliko izpremenilo. Vsak, kdor hoče veljati kot dober pečar, uporabiti mora tudi nove iznajdbe. Neuporaba teh iznajdb je vzrok, da pečarska obrt na Kranjskem ne napreduje, ampak vidno nazaduje. Da se odpravijo ti nedostaki, katerih posameznik odpraviti ne more, je treba pričeti resno na to, da se osnuje obrtna zadruga kranjskih pečarjev.

Pečarska zadruga za Kranjsko bi imela svoj sedež v eni izmed prej omenjenih vaseh, kjer cvete pečarstvo. Glavna njena naloga bi bila nabava modernim zahtevam odgovarjajoče pečnice. V katerih bi se rabil za kurjavo premog namesto dragih drv. Naprava teh pečnic bi končno tudi ne delala toliko zaprek, ker v sedanjih razmerah

bi za vsako omenjeno vas zadoščala po ena in bi se stroški med vse člane razdelili. Zadruga bi tudi izpečavala svojim članom izdelke, v kateri namen naj bi stopila v zvezo z stavbinskimi podjetniki. V malem času že bi se pokazala dobrota take ustanovitve. Proizvajali bi boljše izdelke in mogli v konkurenci vztrajati, poleg tega bi uplivala zadruga tudi v socialnem pomenu. Spoznavati bi jeli višje ideale kot jih morejo imeti v separatizmu in prišli do prepričanja, da v združenju je moč. Konečno pa bi se smela pričakovati tudi podpora od strani vlade.

Ne da izpolnimo predale v listu, ampak, da spodbudimo naše ljudstvo do vzajemnosti, smo napisali to črtico. Naj pa bi ne bili naši klici prazne besede, ampak dobe naj odmev v onih, ki so prizadeti in onih, ki jim morejo pomagati.

Ogrska vlada o izseljevanju.

Po statističnih podatkih živi zdaj do 250.000 hrvatskih izseljencev v Ameriki. To je gotovo nenavadno veliko število naproti domačemu prebivalstvu, ki šteje okoli pet milijonov Hrvatov. Najhuje se je selilo prebivalstvo iz prave Hrvatske, manje iz Dalmacije in Hercegovine. Zato je hrvatska deželna vlada glede izseljevanja izdala nekoliko strogih naredb proti nepoštenim agentom, ki so hodili od vasi do vasi ter mamili ljudi na pot. Nekaj takih agentov je strogo kaznovala z zaporom in denarno kaznijo. Ob enem je omejila vsem agentom za izseljevanje njih delo tako, da zahteva od njih veliko kavicijo in dokaz poštenega ravnanja z izseljenci. Če se kdo pritoži zoper agenta radi koristoljublja, izgubi dotični precej agenturo.

Vkljub tem strogim odredbam pa se vendar izseljevanje ni zmanjšalo, ali se je vendar deloma uredilo, da narod nima toliko izgubo pri vsi svoji nesreči, da mora zapuščati domovino,

Glasi se kakor v pravljici.

Slika.

Nekdo potrka na duri.

„Kdo neki prihaja tako pozno k nam? Ūra bode kmalu deset. Mina, pojdi odpret!“

Neznani, dolg, suhoten človek, pustega obraza stopi v sobo. V pozdrav zamrmra nekaj nerazumljivih besedij, sname svojo s srebrnim trakom obšito čepico raz glave ter glasno prečita naslov pisma, katero je držal v roki.

„Ta sem jaz. Kaj pa bi radi?“

„Neki gospod, ki pri nas v bolnici bolan leži, me je poslal k vam.“

„Kdo pa je tisti gospod?“

„Tega pa ne vem.“

„Kaj ste pa vi?“

„Sluga v bolnici.“

S temi besedami se poslovi ter odide. Jaz pa najprej odprem okno, da bi spravi nepovoljni duh po karbolovi kislini, ki se je v tem kratkem času iz obleke tega človeka razširil po sobi. Potem pa stopim v stransko sobo, raztrgam ovitek ter jamem čitati:

Ljubi moj rojak in prijatelj!

Oprostite, da Vas nadlegujem. Že več kot dve leti se nisva videla, in zelo rad bi spregovoril nekaj besedij z vami. Vaše stanovanje sem zvedel od svojega zdravnika, kateri Vas dobro pozna. Jako rad bi že danes govoril z vami; a ker je za danes to nemogoče, prosim, pa pridite jutri zjutraj gotovo, kadar Vam je drago. Jaz sem v bolnici v posebni sobi, in tam so obiski dovoljeni od ranega jutra. Jaz sem namreč že na poslednji postelji svoje zemeljske poti. Res sledi tej še ena postaja — grob, toda tja človek že ne more sam iti. Prosim, ne pozabite jutri zjutraj priti. Vas srčno pozdravlja Vaš rojak

Avguštin.

Nekaj časa gledam zavzet to s tresočo roko pisano pismo. Avguštin! — Hm, Avguštin je tedaj v bolnici, katere se je zmirom tako bal. Pred smrtjo se res ni strašil, a bolnice, te se je bal. Tam na postelji ležati ter gledati, kako se mora boriti s smrtjo sosed na desni, na levi, ali pa na nasprotni strani; tam poslušati vzdihovanje in jadikovanje bolnikov, ali pa da bi moral tam sam umirati in drugim v grozen prizor biti — tega se je bal. Raje bi umrl na kakem samotnem bregu, ali pa v kakem gozdu pod veličastnim

plaščem božjim, kakor pa pod streho te grozne bolnišnice. In vendar jej ni mogel ubežati. — Avguštin je torej na poslednji postaji v bolnišnici. V pismu piše, da je v posebni sobi, tam ima lepšo posteljo in boljšo postrežbo, leži sam in kakor on nikomur napotja ne dela, tako njemu nikdo. Ali to mi pa ne gre v glavo, kdo mu plačuje boljšo postrežbo pred smrtjo. Kar ga jaz poznam, je bil vendar reven! — Nekaj posebnega se je moralo že prigoditi, da me prosi, naj ga obiščem. Poznam Avguština; nikoli in nikjer se ni hotel oglasiti za kako službo. Mračen in malobeseden je pohajal okoli ta čudak. Ko bi ne bilo prepozno in ko bi on hotel, šel bi že danes rad k njemu. Jutri zjutraj pa ga obiščem gotovo.

Stopim k oknu ter gledam doli v prazne in le medlo razsvetljene ulice, na mokra ulična tla, na drevored in na ljudi, kateri se semterje sprehajajo. A pred mojimi očmi stvarjala se je podoba za podobo, katerih vsaka me je spominjala na življenje Avguštinovo.

„Raj“ se imenuje grad, kjer je stanoval Avguštin. „Raj“ in njegovo okolico je imel v lasti neki grof, kateri je bil morda še bolj čuden človek, kakor pa Avguštin.

Hrvatska vlada gotovo dobro ve, kje tiči pravi vzrok temu pojavu, ali nima sredstev, da bi ga odstranila. Narod je namreč v gmotnem pogledu propal, on ne more več živeti na svojem koščku zemlje, pa beži, da si drugje zasluži kruha, ker si ga doma ne more najti. Krive so pa vsega naše žalostne socialne razmere in ogromni državni stroški, katere mora nositi hrvaški narod, a nima od tega nobene koristi, saj nam je znano, kako mažarska vlada sistematično zanemarija Hrvatsko v narodno gospodarskih in prometnih stvareh. Mažari seveda Hrvatom oponašajo, da je za nje vse dobro preskrbljeno, a „Pester Lloyd“ se je pred nedavnim narogal hrvaškimi regnikolarcem, ko so le ti protivno dokazovali v svojem poročilu. In zdaj je isti časopis prinesel dopis iz Amerike o hrvaških izseljencih, o katerih zna seveda le malo dobrega povedati, pri tem pa je vendarle moral pripoznati, da je glavni razlog razselitve hrvaškega naroda iz lastne domovine slabo državno gospodarstvo in zanemarjanje naroda, ki ostane tako sam sebi prepuščen in propada. In to je zares pravi razlog, da se narod seli.

Bodo li zdaj verjeli mažarski modrijani, ko jim je njih lastna Pythia povedala resnico? Verjetno ni, če tudi se je glede izseljevanja oglašil sam minister Szell ter obljubil, da bode vlada glede tega vprašanja izdelala novo postavo. Saj se tudi iz Ogrskega narod seli kar trumoma, a vzroki so isti kakor na Hrvatskem. Tudi na Ogrskem se ni vlada menila za narod dokler ni popolnoma osiromašil, a tudi zdaj noče upotrebiti pravega sredstva, pa ostane narod doma, nego hoče uvesti samo neke redarstvene propise glede izseljevanja, da se leto omeji in uredi. V tem misli najti mažarska vlada zdravilo za to socialno bolezen, ali se ljuto vara, ker to je poizkusila že hrvaška vlada, pa vendar ni nič bolje.

Toda mažarska vlada hoče vso to zadevo spraviti pod mažarsko last. Ona hoče, da vsi potniki potujejo skoz Reko na ladijah mažarskega društva „Adrije“, a del koristi, ki bi je imelo to društvo, bi moralo dati državi, da bi mogle s tem urediti tudi v Ameriki nadzorstvo nad temi izseljenci, ker hoče ustanoviti državno ogrsko agenturo, ki bi imela skrbeti za koristi izseljencev ter celo paziti na njih življenje in delovanje v novem svetu.

Kdor to bere, vsakdo ve, kaj za tem tiči. Mažarska vlada hoče najprej tudi to žalostno stvar urediti v svoje sovinstične svrhe. Ona hoče dobiti v roke tudi izseljevanje iz Hrvatske, kjer jo bode v oči hrvaško avtonomno pravo, po katerem izdaja deželna vlada potne liste za tujine v hrvaškem jeziku a ne v mažarskem. Potem pa Hrvati tudi v Ameriki ostanejo Hrvati, a ko se povrnejo na Hrvatsko, so še posebno dobri domoljubi. Isto je tudi s Slovaki in Rusini, ki nočejo o Mažarjih nič slišati v novem svetu, in vendar so prišli iz mažarskega. To

Mažare silno jezi, ker ti izseljenci marsikaj iznesejo na svetlo, kako se godi na Ogrskem, pa zunanji svet nič več tako rad ne veruje v „svobodoljubnost“ mažarskega naroda. Mažari pa tožijo, da Rusi zapeljujejo te izseljence ter jih zvabijo celo v svojo cerkev, zato naj bi se tudi to zaprečilo. In prostožidar minister Vlašič, ki je pravi protivnik katoliške cerkve, je vendar radi te stvari iskal pomoči pri ogrskem primasu, da bi leta poskrbel za dobre in verne duhovne izseljence v Ameriki, da bi se tudi tam zatrla panslavistična propaganda med ogrskimi državljani! Kaj mar mažarski vladi, če se narod tudi seli, le Mažari morajo ostati ti izseljenci, potem je vse dobljeno!

To je zares že skrajni šovinizem, še večji pa je, če se na mažarskih skupščinah govori in predlaga, če se že narod seli, naj se naseljuje po Slavoniji, katera je od nekdanj mažarska, pa mora še postati, samo da je treba tamošnje „inferiorno“ prebivalstvo pregnati, pa vse z Mažari naseliti. Kam se mislijo pa naseliti ti Mažari, ker Slavonija ima bolj gosto prebivalstvo nego Ogerska, a v novejšem času, hvala Bogu, Hrvati ne prodajajo več svojih posestev kakor pred nekimi leti. Sedaj je zemljišče v Slavoniji dražje, nego na Ogrskem in kako bi ga siromaki kupovali, če le-ti še doma ne morejo živeti. Ali je pa morda ta agitacija začeta v to svrhu, da se osnuje mažarski hakatizem za preganjanje Slovanov na Ogrskem in Hrvatskem. Ta ideja je gotovo jalova, saj je znano, da Mažari na samem Ogrskem gube občino za občino, a kar jih pride na Hrvatsko, so za mažarstvo tudi izgubljeni navzlic vsem povlasticam, ki jih tukaj uživajo. Ko bi bilo pri Mažarih manje narodnostnega šovinizma, bi bil gotovo večji napredek v gmotnem pogledu v celej državi, pa tudi večji ugled bi imela država pred zunanjim svetom. Na ta način pa gubi mažarski narod pravo svojo ceno pred drugimi treznimi narodi, a to mu samo škodi na ugledu in moči njegovej.

Izvirni dopisi.

Iz Idrije, 8. julija. Nova „Ljudska hranilnica in posojilnica“ našim liberalcem ne da miru. In vendar je stvar popolnoma nedolžna in potrebna. V zadnji „Jednakopravnosti“ 3. julija so pokazali liberalci, da so jako pozabljeni možje, deloma tudi precej lažnjivi. Lažejo vendar le preveč očitno, ko pravijo, da obrestuje „Ljudska hranilnica in posojilnica“ vloge le po 4 odstotke. Vzeli bi bili vsaj vložno knjižico v roke in tam bi bili čitali že na prvi strani, da se vloge obrestujejo po 4¹/₂%. Pa seveda, kakor povsodi liberalci agitira tudi tukaj z očitnim laganjem.

Kako je nastala nova hranilnica? Gospod Valentin Lapajne, duša okrajne hranilnice in posojilnice v Idriji, se bo dobro še spominjal pomladi l. 1897. Zbal se je takrat mladih liberalcev, kateri so mu bili precej čez glavo zrasli,

in obrnil se na odločne pristaše katol. narodne stranke v Idriji, da bi mu prišli na pomoč. Poklicani se niso takoj brezpogojno vdali, marveč kazali na nekatere neumnosti v pravilih ter zahtevali, naj se hranilnica osnuje popolnoma po Rajfajznovih načelih. G. Lapajne je priznal, da bi ne bilo napačno, ako bi se pravila revidirala. Tako smo prišli na občni zbor, pri katerem je zmagal g. Lapajne Valentin z našo pomočjo proti g. Drag. Lapajnetu in tovarišem. Ko je bil občni zbor izvršen, kakor je želel g. Valentin, utihnil je takoj mož in ni hotel ničesar slišati o kaki reviziji, češ, pravila so izborna, premenjave ni potreba nikake. Govorili smo že tedaj, da osnujemo posojilnico v manjšem obsegu za Idrijo in najbližjo okolico. Okrajna hranilnica in posojilnica lahko deluje, toda pravega pomena ni imela več, ko so se že bile osnovala posojilnice v Črnem vrhu in v Žiréh. Kmetu je posojilnica v blagor v prvi vrsti edino, ako je v domačem kraju, kjer odborniki popolnoma poznajo prsilca, ali mu bode naprošeno posojilo v blagoslov ali v pogubo. To so po drugih krajih že zdavnaj spoznali. Povsodi snujejo resnične Rajfajznovke, katere imajo svojo zaslonbo v središčnih večjih posojilnicah. Omenjamo v tem oziru, da je na primer bilo na Nižje-Avstrijskem koncem leta 1901 Rajfajznovih posojilnic 495. Seveda, take posojilnice drugod nadzira in podpira deželni odbor, pri nas liberalci zabavljajo nad njimi. Ker je pa v denarnem oziru vsak boj jako kočljiv, nismo stopili s svojo namero na dan. Kar smo bili pa mi nekako pozabili, na to je opomnilo ljudstvo samo. Priganjalo je dolgo časa nekatere može, katerim je zaupalo, naj vendar osnujejo tudi v našem mestu majhno posojilnico za ljudstvo. Pozvani so se obotavljali, češ, da ne kaže v enem kraju snovati poleg že obstoječe še novo posojilnico. To je bilo liberalcem, v prvi vrsti g. Val. Lapajnetu dobro znano. In kar zavzeli smo se, ko je menda pri zadnji občinski seji lanskega leta gospod župan prosil odbor dovoljenja, naj se osnuje mestna hranilnica. Še bolj smo se čudili, ko zvemo, da je ideja nove posojilnice izšla od g. Val. Lapajnetu.

Kaj torej sedaj upijete liberalci, da je nepotrebna „Ljudska posojilnica in hranilnica“! Mi smo popolnoma uverjeni, da je bila ta posojilnica neobhodno potrebna za izpolnitev delavske organizacije. Osnovana je tudi temu primeru. Deleži niso po 20 kron, ampak po 2 kroni. Vstopnina znaša tudi le 1 krono. Posluje se in poslovalo se bode vedno le brezplačno. Odborniki bodo hodili k sejam z veseljem, pa brez odškodnine. Tako je pri naši organizaciji običajno. K sejam katol. del. družbe hodijo odborniki že deveto leto, mesec za mesecem redno brezplačno. Edino obvezna šihla delavca zamudi. Krščansko gospodarsko društvo posluje tudi že tretje leto; seje so bile ves čas redno in mnogobrojno obiskovane, ne da bi bil kak odbornik za zamudo časa odškodovan. Tako tudi za seje „Ljudske hranilnice“ ne bo dobil noben odbornik niti vi-

Ta grof je bil neoženjen in zadnji potomec zelo starega rodu, ki si je proti koncu 15. veka v vojski s Turki pridobil veliko premoženje. Neki praded kupil je potem od cesarja ta grad za velikansko denarno svoto. Temu zadnjemu potomcu je bil Avguštin edini sodrug in zelo zvest prijatelj. In kako ne bi? Saj je on tako dobro znal vsa imenitna dela grofovih pradedov, kakor grof sam. Pogostokrat sta se po cele ure pogovarjala — pa o ničem drugem, kakor o vojnah in hrabrosti grofovih pradedov. In pri takih pogovorih je kázal Avguštin toliko zanimanja, kakor bi bila govornica o njegovih pradedih.

„Jaz sem tedaj poslednji tega rodu“, končaval je grof.

„Vsekako zadnji“, potrdil je Avguštin. In po teh besedah sta umolknila oba na svojih sedežih ter zrla nepremično v tla, ali pa sta pohajala potem ves dan, od jutra do večera, po poljih in gozdih. Večkrat se je stari grof odpeljal, in nikdo ni vedel, kam je šel in kedaj se zopet povrne. Avguštin je bil ta čas sam. Toda takrat on ni spal v grofovem gradu. Najedel se je, če so mu kaj dali, iz grofove kuhinje, ako ne, odšel je s praznim želodcem ter se sprehajal po poti, katera pelje od državne ceste proti

gradu. Po tej poti se je Avguštin najraje sprehajal, ker je senčnata; po obeh straneh stoje stari in košati kostanji, kateri so le na nekaterih krajih prepuščali pekoče solnčne žarke. Tu torej si je Avguštin tratil čas od ranega jutra do poznega večera. Prenočit je šel v vas; sedaj sem, drugikrat pa drugam. Ljudje v vasi so potem takoj spoznali, da grofa ni doma, in tedaj so že skrbeli, da so porabili to priložnost. Nekateri so se napotili v grofove gozde, kjer so si drv nasekali, drugi zopet na polja itd. Vsak si je vedel na kak način izkoristiti grofovo odsotnost.

Ko je Avguštin drugo jutro na vse zgodaj vstal, napotil se je proti grajskemu drevoredu.

In če ga je kdo vprašal: „Avguštin, zakaj vas pa zmirom, kadar gospoda grofa ni doma, izpode iz gradu?“ odgovoril je ta kratko: „Mene ne sme nikdo iz gradu poditi.“

„Zakaj pa ne spite v gradu?“

„Zato!“

„Potem ste pa lep varuh gospoda grofa! On se odpelje, vi se pa potikate tod okoli po vasi, mesto da bi varovali njegovo premoženje. Kaj bi pa bilo potem, ako po noči tatovi ulomijo v grad?“

„E, potem bom jaz ravno tako okraden kakor grof. Midva imava to premoženje skupno.“

„Kaj? — Vam revežu, da bi tatovi kaj odnesli? — Vam, staremu hlapcu?“

„Jaz nisem nikak hlapec — to si dobro zapomnite!“

„Grofov služabnik ste!“

„Tudi to nisem.“

„Kaj ste pa potem?“

Na te besede je pa Avguštin vsakemu obrnil hrbet ter odšel dalje. In tako nikdo ni mogel zvedeti, kaj in odkod da je.

Tu na gradu je bil Avguštin že več kot deset let in ni bil niti hlapec, niti kočijaž, niti služabnik — skratka, on ni imel družega opravila, kakor da je spremljal gospoda grofa na njegovih sprehodih. In od tega je živel. In kako dobro se je imel? Jedel je pri grofu, spal v njegovi sobi in užival pri njem največjo udobnost. Takrat pa, ko se je grof kam odpeljal, si je grajska družina že upala nad njim malo pomahčevati se; pogosto se je primerilo, da ni dobil nič jedi. Zdaj je prišel prekmalu, zdaj prepozno. A Avguštin se je temu vselej dobrovoljno nasmeljal ter odšel. Grofu pa o tem nikoli niti znil ni.

narja. Ako bo ostalo „Ljudski hranilnici in posojilnici“ kaj čistega dobička, prišel bo prav le ljudstvu. Zato smo tudi nastavili obrestovanje na $4\frac{1}{4}\%$, ne na 4% , kakor laže „Jednakopravnost“. Ako se bo hranilnica dobro razvijala, dvignili bomo obrestno mero na $4\frac{1}{2}\%$. Tudi deleži so po 2 kroni le iz tega vzroka, ker hoče biti nova posojilnica res „ljudska“ in naše ljudstvo potrebuje večinoma le v manjših zneskih posojila. Kdor pa potrebuje majhno posojilo, težko založi že za delež sam celih 20 kron.

„Jednakopravnost“ poroča: „Agitira se pridno, da bi se vzdigoval denar iz okrajne posojilnice“. Nam ni nič znanega o kaki agitaciji, tudi je ni treba. Pričeli smo z malim, kakor je bil pričetek katol. del. družbe majhen, a je sedaj dokaj mogočna, pričeli smo pri posojilnici z malim, kakor je bil reven pričetek krščanskega gospod. društva, katero pa se je razvilo v lepo zadrugo z malone 400 zadrugniki. Organizacijski duh je prevzel naše ljudstvo, prepričani smo, da ne bode zginil tudi pri prepotrebni „Ljudski hranilnici in posojilnici“. Kdor nima besede „organizacija“ samo na jeziku, oprijel se bo hranilnice, premožnejši, da vložijo svoj denar, kdor pa bo v potrebi, obrnil se bo zaupno nanjo, da prejme potrebno pomoč. Delo je že pričelo — in začetek uspešen. Saj misel je izšla iz ljudstva, kako da ne bi našla tudi odmeva v ljudskem srcu.

„Jednakopravnost“ toži, da sedaj nobena posojilnica ne bo imela dobička. „Kdo pa bode imel vsled tega izgubo? Zopet le revež, kateremu so duhovni na ta način snedli na leto več kot sto kron“ podpore, javka.

Kako, da ste naenkrat postali tako skrbni za reveža? Saj to ni navada liberalcev. Večji ko je revež, manj se zmenijo zanj. Dne 17. jun. t. l. je bila občinska seja. Prosila sta dva reveža podpore, dobila pa nista nič, ko bi vendar moral vedeti župan, da plača erar za vsakega siromaka, kateremu nakloni občina podporo, 90% , vsi drugi pa le 10% , torej pri eni kroni mesečne podpore je 90 vinarjev eraričnih in le 10 vinarjev zložijo drugi davkoplačevalci. Ali se spomnite tega le pri dragi realčni stavbi? Tudi pri hranilnici bodite odkriti! Tisti „revež“, ki prav po Rajfajznovih načelih vleče od „okrajne hranilnice in posojilnice“ mesečno 140 kron, naj to žrtvuje, in pravi reveži ne bodo izgubili niti vinarja.

Politični pregled.

Boj za avtomiljo južnega Tirola. Največjo pozornost obračajo na-se dogodki v dež. zboru Tirolskem radi zahteve Italijanov za samoupravo italijanskega dela dežele. Naj osvežimo v spominu, da glavne zahteve Italijanov so: razdeljenje deželnega šolskega sveta, razdeljenje dež. odbora, razdeljenje mandatov veleposestva, in pa razdeljenje zbora samega v dve narodni kuriji. Prvim trem zahtevam privoljuje kakor se zdi, tudi vlada. Da bi pripravila Italijane, da

Avguštin je prišel z grofom v ta grad. Grof je bil poveljnik huzarskemu polku nekje na Ogerskem. A ko je umrla žena njegovega brata, katera je pa bila vdova in brez otrok, preselil se je on kot edini dedič, na ta grad seboj je pa pripeljal tega malobesednega Avguština.

Pogostokrat je tega čudaka pot zanesla noter do naše vasi in tukaj se je hotel skoraj z vsakim seznaniti. Od mene si je izposojeval vsakovrstne knjige. Dal sem mu jih na izbiro. Ko si je Avguštin izbral knjigo, me je zahvalil zanj in odšel. A komaj je bil iz vasi, odprl je knjigo ter jo pričel hlastno čitati. Pogostokrat se je pripetilo, da je sedel kje na kakem parobku v gozdu ter zrl toliko časa nepremično v knjigo, da jo je prebral do konca. In med tem, ko sem si jaz domišljjal, da je Avguštin prispel počasnih korakov do doma, videl sem ga zopet pri mojih vratih stati.

„Se vam prav lepo zahvaljam — sem jo že prebral. Prosim, ako bi mi blagovolili kako drugo knjigo posoditi. To si bom pa vzel domu.“

Pač čuden človek.

(Konec prih.)

odneajo od te zahteve, ponuja baje Italijanom posebno kompezacijo. Če se namreč uprava šolstva razdeli, bi moral južni italijanski del nositi veliko večje breme za šolstvo, nego je nosi sedaj; nekje smo čitali, da za — ako se ne motimo — 300.000 kron več. To diferenco da je vlada pripravljena prevzeti, ako Italijani odnehajo od rečene zahteve. Velike težave dela zlasti zahteva Nemcev, da se nekatere nemške enklave v italijanskem delu, posebno pa še doli Fassa, podredi nemški sekciji deželnega odbora. Kakor kaže, hočejo Nemci vstrajati pri tej zahtevi, Italijani pa se odločno upirajo temu. Za nas Slovence so ta pogajanja velike načelne važnosti, ker ako uspejo Italijani s svojimi zahtevami, bo to zmaga načela nacionalne avtonomije, ki ne more ostati brez posledic tudi za pokrajine z mešanim prebivalstvom. Kakor je sedaj prav v Tirolu, bo moralo biti prej ali slej prav tudi drugod. Tega se očevidno boji naša vlada. Zato se toliko trudi, da bi odvrnila Italijane vsaj od načelno najvažnejše zahteve: od zahteve po ločenju deželnega zbora po narodnih kurijah.

Potovanje italijanskega kralja v Petrograd. Iz Rima poročajo, da bo imel italijanski minister za vnanje posle Prinetti o svojem bivanju v Krasnem Selu konferenco z ruskim ministrom za vnanje stvari, grofom Lamsdorffom; slednjega pa da še pred to konferenco vsprejme italijanski kralj. Ruski listi zatrjujejo, da pride kralj Viktor Emanuel v nedeljo zjutraj v Petrov dvor, kjer ga vsprejmo car in vsi veliki knezi. Na kolodvoru v Petrogradu pa ga pozdravijo mestni svetovalci z županom Seljanovom na čelu. Mesto bo odičeno s slavoloki, zelenjem, ter ruskimi in italijanskimi zastavami. Car Nikolaj povrne italijanskemu kralju obisk prih. spomladi, na potovanju v Rim ga bo spremljala tudi carica.

Bolezen kralja Edvarda. O stanju angleškega kralja so tudi oficijelne vesti postale nekoliko bolj skeptične. Zatrjuje se namreč, da je 4 palce globoka rana, provročena po operaciji, še vedno odprta in da izloča še vedno materijo, vsled česar še ni mogoče sklepati, kedaj kralj ozdravi in dosledno temu tudi ne, kdaj se bode moglo vršiti kronanje. Tudi da so neosnovane vesti o bližnjem kraljevem potovanju v Karlove Vari, ker njegovo stanje še ni tako, da bi se moglo misliti na kako potovanje. Zasebne vesti pa zatrjujejo izrecno, da je stanje kralja skoraj brezupno in da se bo moral bržkone podvreči bržkone drugi operaciji. Sploh da je izključeno, da bi kedaj popolnoma ozdravel.

Kardinal Kopp in Poljaki. Razni poljski listi poročajo, da je kardinal Kopp minule dni delil v Tešinu sv. birmo. V ponedeljek po birmi je imel izpred altarja nemški nagovor do vernikov. Na povelje kardinalovo je moral potem eden duhovnikov ta nagovor prevesti tudi na poljski. Tu so začeli navzoti Nemci demonstrirati, na kar se je kardinal dvignil s prestola, stopil pred oltar in je odločno zavrnil razgrajače, pozvavši jih, naj oni poljsko propoved poslušajo z isto mirnostjo, s katero je druga stranka poslušala nemško propoved. Kardinal je povdarjal, da v cerkvi imajo vsi enake pravice, kakor bi morali biti enakopravni tudi zunaj cerkve — kakor kristijani ljudje in kakor državljani. Kajpada bodo katoliški cerkvi sovražni ljudje še nadalje lagali, da je katoliška cerkev — sovražna Slovanom.

Mestne volitve v Rimu. V Rimu je zmagala pri občinskih katoliška stranka z vsemi 17 kandidati. Poleg teh so prodrli zmerni liberalci. Propadli so ravno najbolj zagrizeni nasprotniki katoličanstva.

Car Nikolaj in dogodki v Rusiji. Glasom poročil iz Petrograda se je ruski car Nikolaj sam odločil proučiti uzroke nemirov, ki so pojavljajo v zadnjem času pogostoma po širni ruski državi. Sklenil je poklicati pred se okoli 200 oseb iz najrazličnejših stanov in sicer vseučiliške profesorje, politične kazejence, urednike in sotrudnike listov in sploh ljudi, katere je policija označila sumljivim. Od teh ljudi hoče car izvedeti vse, kar daje vzrok nezadovoljnosti, ker mu je na tem ležeče, da se v državo povrne mir. Ti

poklicani smejo pred carjem vse izpovedati, kar jih teži. Ruski ministri so odločno proti temu koraku, a carica podpira carjev namen.

Domače novice.

Liberalci proti ljudstvu. Liberalna bla-maža je bil protestni shod narodno napredne ali boljše nemškutarsko reakcionarne stranke. Zboznala je z vse dežele okoli 1000 oseb na shod, a med temi je bilo mnogo liberalnih žensk, mnogo dijakov, nekaj uradnikov, liberalnih pisarjev in nekoliko takih ljudi, ki imajo povod bati se splošne enake volivne pravice in ljudske moči. Produktivnih slojev ni bilo na shodu skoro nič. Tudi precejšnje število socialnih demokratov in nekaj naših radovednejšev moramo prišteti k zgorajšnjem številu. Tudi Plantan je bil navzoč in protestiral. Delal je sicer malo kisel obraz, ker je že vedel, da je njegova prošnja za notarsko mesto na Dunaju odklonjena. Na liberalnem shodu se ni nič govorilo za ljudstvo, pač pa mnogo zabavljalo proti dr. Šusteršiču. Ves shod se je moral vršiti pod senco bajonetov in varstvom orožnikov. Liberalci so se bali slovenskih delavcev, ki so isto jutro zborovali v „Katoliškem Domu“ kjer so imeli javen ljudski shod, dočim so se liberalci zaprli med zidovje „Narodnega Doma“. Na javnem ljudskem shodu je na stotine ljudstva manifestiralo za enako direktno in tajno volivno pravico, potem pa je šlo pred „Narodni Dom“, kakor „Slov. Narod“ v torek sam pripoznava, demonstrirat par sto delavcev. Tudi pred vladno palačo so demonstrirali s klici „Abzug Hein“, pred dr. Šusteršičevim stanovanjem pa s klici „Živio dr. Šusteršič!“ Liberalci si niso upali ničesar, a „Narod“ je silno ponosen na ponesrečeni liberalni shod. Revež menda ne ve, da bi ljudskega gibanja ne ustavilo niti to, ako bi protestiralo vseh 6000 liberalnih „volivcev“. Množice slovenskega naroda ostanejo kljub temu protiliberalne in te množice pridejo v kratkem v Ljubljano povedat liberalcem, da je minulo naše potrpljenje in da zahtevamo, naj se razširi slovenskemu ljudstvu volivna pravica. V Ljubljano se namerava sklicati velik shod vseh produktivnih slojev naše dežele in takrat somišljeniki, pripravite se, da tudi z najoddaljenjših krajev v tropah prikorakate v Ljubljano, da tu v središču dežele pokažemo ljudsko voljo! Takrat se pa mi ne bomo skrivali, kakor so se skrivali liberalci v „Narodnem Domu“, takrat bomo govorili javno in odkrito in naj tudi zašumi to gotovim ljudem neprijetno po ušesih. Kmetje, obrtniki, delavci pripravite se že sedaj na ta Vaš dan, na dan pravice in resnice!

O protestnem shodu je pisal „Narod“ tako-le: „Minil je najimpozantnejši vseh političnih shodov, kar smo jih kdaj videli. Soglasje in oživljajoče navdušenje udeležnikov sta nam porok, da ta shod ne ostane brez dobrih posledic, da ni samo efemernega pomena, nego da postane, če Bog da, iztočišče popolnega prevrata na Kranjskem.“ — Tako je pisalo plačano pero, ko se je končal shod v senci žandarjev, policajev in bajonetov. Menda se je g. Malovrh sam v pest smejal, ko je pisal te besede. Liberalna stranka, ki obstoji iz samih trgovcev, pisarjev i. t. d., po deželi iz ljudi, katerih bi se naša stranka lahko sramovala, ta stranka si lahko šteje v največjo sramoto, da v Ljubljani, torej v središču, ne more spraviti več skupaj kot 1000 mož. Katoliški shod, na katerem je bilo zastopanih okoli 200 županov, ta je bil ničla, če pa upije dr. Tavčarju par komijev: Živio! je to že efemernega pomena. Ne bodite smešni! Ko ste imeli še svoj shod zaupnih mož, tedaj ste imeli še vsaj kak program, sedaj pa nimate nobene točke iz narodnega programa več, ker ste bili pripravljani izdati celo Celje. Zato je pa imel dr. Tavčar s protestnim shodom samo en namen: Rehabilitirati se za Celje in postati zopet popularen.

„Narodov“ ton. List slovenske inteligence je poročal o dr. Lampetovem shodu v Ribnici v teh-le psovkah: Šepavi zastopnik katoliške

vere, pošvedrani zastopnik čiste ljubezni, tonzurirani paglavca, je poživil, duševna fakinaža a là dr. Lampe, po njegovih željah bi bili vsi duhovniki mesarji, in škof ljubljanski prvi vseh mesarjev, ti surovi farji, apostoli pouličnih pretefov, razdivjana tolpa, pohojene krote, duševna in telesna pokveka, tonzurirana sodrga itd. To je priobčil „Narod“ vse v eni številki in v eni notici. In ti ljudje se zgražajo, protestirajo!! Dr. Tavčar je pa urednik tega naj-novejšega leposlovja! Čestitam! Kaj pravite k temu baron Hein. To debelo natisnite v „Lai-bacherici“.

Ponižnost barona Heina. Kar čudili smo se po deželi — tako se nam piše — ko smo čitali, da se je njegova ekscelenca ponižala do škofovega dvorca ter tam prosila za posredovanje. Gospodu baronu so začeli vstajati lasje vsled skrbi, kaj bode, če bodo na Dunaju le še bolj utrjeni v prepričanju, da baron Hein ni na svojem mestu. Čudimo se, da sedaj iščejo pomoči od duhovske strani. Vprašamo, kje pa je bil baron Hein takrat, ko se je duhovski stan v „Narodu“ na najkrutejši način sramotil, kje je bil takrat on, ko je „Narodov“ podurednik hotel javno v Zvezdi duhovnika klofutati? Ali se njegova ekscelenca ni mogla takrat toliko ponižati ter uplivati na svojega prijatelja dr. Tavčarja, da tako naprej ne more iti? Seveda, kadar je sila, takrat je pa častita duhovščina vedno dobra. G. baron Hein se bo že prepričal, da je potrpežljivost duhovščine do skrajne mere izrabljena ter da je njegova dolžnost, da naredi mir tam, kjer ga ne dajo, namreč — pri liberalcih.

„Narod“ in cerkveno premoženje. O tem je zapisal „Narod“ sledeče besede: Cerkev ima tako dober želodec, da tudi krivično imetje lahko prebavlja: „Hat schon ganze Länder aufgefressen, und doch noch nicht sich überessen.“ Radovedni smo, kaj je dejal, ko je bral te besede — gosp. Plantan!

Kaj „Narod“ zamolči? V Trnovskem logu se prodaja senošet župnika Janeza Marinka v prid dijaški ustanovi. Ko je „Narod“ to poročal, je pač zapisal ime blagega dobrotnika, toda stan je pa izpustil. Seveda v eni in isti številki ni mogoče zabavljati čez farje in poročati, da dá za uboge dijake tudi rada črna garda. Če pa mrtva roka kaj dá, se pa le rado vsprejme. Ali ne g. dr. Tavčar?

Gospodom župnikom! Mnogo župnikov na Slovenskem pošilja kvartalne izkaze o gibanju ljudstva na oblastvo v nemškem jeziku. Menijo namreč, da ti izkazi morajo biti nemški, ker župni uradi dobivajo od okrajnih glavarstev golice v nemškem jeziku. Nekaj župnikov pa poslano nemške golice z ozirom na to, da so župne matice in mrliško-ogledni listi pisani slovenski, izpolnuje v slovenskem jeziku — in prav imajo. Župniki so neplačani tlačani c. kr. uradov in zato jim ni treba tlačaniti v tujem jeziku.

„Tutti frutti“ — barabstvo. Glasilo socialnih demokratov „Rudeči Prapor“ je začelo prinašati „Tutti frutti“ iz naprednjaških krogov. „Slov. Narod“ naziva to vrsto pisanja barabstvo in se strašno huduje na „Rudeči Prapor.“ Ker sta pa ravno „Soča“ in „Narod“ pri nas Slovenceh omenjeno vrsto pisanje upeljala, zdi se nam, da se „Slovenski Narod“ le zato huduje na „Rudeči Prapor“ ker misli, da imata edino on in „Soča“ privilegij to „špogati“ v svojih predalih.

Tudi takih državnih uradnikov je! V nedeljo zvečer je šel v Celju neki Slovenec — kakor čitamo v „Domovini“ — mirno po ulici domov. Ko pa je došel do kavarne „Merkur“, se je navalil nanj neki cesarsko kraljevi poštni uradnik s psovko: „Windischer Gauner!“ Zval je tudi svoje tovariše iz kavarne, naj pridejo pomagat, da naklestijo Slovenca! Ker se pa poštini Slovenec ni zmenil za to pobalinstvo in je mirno šel dalje, sledil mu je izzivač po vsej kolodvorski ulici, ometavaje ga s priimki à la „Windischer Falot“. Ta c. kr. uradnik se zove Wikler. — Kako naj je tolmačiti dejstvo, da si c. kr. uradniki drznejo tako postopati? Mari se jim res ni bati, da bi jih kdo zval na odgovor! Mari take provokacije res ne presežajo okvirja toli slavljene — objektivnosti?!

Konsekracija nadškofa goriškega se bode vršila v Gorici dne 20. t. m. ob navzočnosti

treh škofov. Konsekraciji bo sledila takoj tudi intronizacija.

Liberalna blamaža. Predvčerajšnjim se je vršila prizivna obravnava R. Kokalja iz Kranja po dr. Tavčarju proti gg. Karolu Florijanu, Ferd. Hlebšu, Fr. Sajovicu in Fr. Omersi ml., katere je zagovarjal dr. Furlan. Sodišče je priziv zavrnilo ter potrdilo prvo sodbo kranjskega sodišča.

Naši Salezijanci nam pošiljajo sledeče poročilo: Ob nedeljah prihaja k nam k službi božji in k zabavi vedno več dečkov. Tudi število notranjih gojencev vedno bolj narašča. Ker je naša začasna kapelica pretesna, prosimo uljudno vse druge osebe, da bi več ne dohajale k službi božji, dokler se ne zgradi javna kapelica. Vendar pa je dovoljeno obiskati zavod in kapelico v drugih časih. Sotrudnikom in prijateljem salezijanskih naprav naznanjamo da bode dovoljenjem prečastitljivega prelata in kanonika gosp. J. Rozmana župnika pri sv. Jakobu, v cerkvi sv. Florijana prihodnjo nedeljo dne 13. t. m. ob 6. uri zvečer konferenca. Uvede jo g. dr. I. Janežič prof. bogoslovja, sedanji načelnik Salezijanskih sotrudnikov v Ljubljani, nadaljuje pa novodošli Salezijanec tukajšnjega zavoda duhovnik Alojzij Kovarčič. Konferenco zaključimo z litanijami in blagoslovom. Toplo se priporočamo prijateljem zapuščene mladine, da nas počaste z obilno udeležbo.

Letošnja XIV. glavna skupščina „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ se bo vršila 14., 15. in 16. avgusta v Trstu.

Petdesetletnico praznuje letos slavna naša „Družba sv. Mohorja“. Letos je zbranih pod njenim okriljem blizu 80.000 Slovencev in Slovenk. Slava!

Požar na Turnu. Na gradu Turnu pri Preddvoru so se dne 10. t. m. vnele pristave. Zgorelo je troje poslopij, petero živine in mnogo mrve. Graščaka g. Urbančiča za časa požara ni bilo doma. V nevarnosti je bil Preddvor, ker je veter gnal ogorke na to stran.

Katol. narodna stranka na Kranjskem je priredila v nedeljo javne shode v Ribnici, Polju, Naklem in Polšniku nad Zagorjem. Ljudstvo se oglašja, a liberalce je strah!

V Kranju je dne 10. t. m. umrla 22 let stara gđc. Josipina Puhar, nevesta g. Franca Omerse, sina znanega trgovca gosp. Omerse. Bila je na oklicih, rudeča in zdrava, a smrt jo je pokosila po zelo kratki bolezni, kar je vzbudilo splošno sočutje.

Rodbina g. Andr. Druškovlića se je preselila iz Ljubljane na Slatino na Štajerskem. V Ljubljani jo bomo močno pogrešali, vendar smo prepričani, da bode tudi med štajerskimi Slovenci ta plemenita rodbina na svojem mestu.

Pomenljiv sklep slovenske posojilnice. Občni zbor okrajne posojilnice v Ljutomeru je sklenil, da naj se od čistega dobička l. 1901 po 4699 K 36 h, porabi polovico za pomnoženje rezervnega fonda, polovica pa se naloži kot ustanovni fond za slovensko meščansko šolo v Ljutomeru. Izvrstna misel!

Praznovanje sv. Cirila in Metoda v Istri. Na predvečer sv. Cirila in Metoda plamtela je vsa Istra v ljubezni do naših apostolov-mučenikov. Veselje je bilo gledati, kako so si naši revni kmetje že teden dni prej prizadevali, da s kresovi proslavijo svoj god. Poljsko delo so pustili, pozabili so na svojo materijelno bedo in tekmovali so med seboj, da čim dostojneje prinesejo svoja čuvstva na žrtvenik domovinske ljubezni. Siromašna Čičarija je pokazala s prelepimi kresovi na Razsušici, Žbelnici, Orljaku, Planiku in drugod, da revščina ne more biti ovira narodni zavednosti. Čast našemu probujenemu kmetu-trpinu!

Občni zbor kmetijske družbe kranjske je pretekli četrtek zopet izvolil družbinim podpredsednikom drž. poslanca in dež. odbornika gosp. Frana Povšeta.

V Isternem dež. zboru je govoril dr. Laginja o premembi deželnozborskega volilnega reda. Zahteval je splošno, direktno in tajno volivno pravico.

Kres vrh Ratitoveca. Kresovi v spomin slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda se med našim narodom širijo in množijo vedno bolj

od leta do leta. Letos se je ponašal tudi visoki vrh bližnjega Ratitoveca z velikim kresom na predvečer imenovanih apostolov. Na prigovarjanje sedaj začasno v domačiji bivajočega rojaka č. g. Fr. Rant-a, (rodom iz Češnjice pri Železnikih), župnika v Novem Ulmu (New Ulm) v Severni Ameriki so napravili domačini iz Češnjice, Radnega in Podlonka velik kres na Ratitovecu, imenovani gospod pa je preskrbel iz svojega rakete in bengalični ogenj, tako da je bilo res vse prav dobro osnovano. Le škoda, da so kres zažgali in spuščali rakete v zrak sicer že po Ave Mariji, vendar pa malo pre zgodaj. Nekoliko pozneje bi bilo napravljalo vse to v tamni noči še dokaj bolj velikanski utis. Mislimo pa, da se bo ta začetek tudi v prihodnje ob enaki priliki nadaljeval, ter prišel v stalno navado. Ob kresu navzoči so pravili, koliko so jih opazovali po višinah zlasti tja proti Koroški strani. S tem se kaže svetu, da se Slovenci nekako ponosno zavedajo svoje narodnosti. — Naj o tej priliki še omenjam stare, do malega že pozabljene pravljice o vrhu Ratitoveca. Neka stara ženska je pisalcu teh vrstic pravila približno tako-le: „Sv. Višarska Mati Božja si je bila prav za prav v prvič izvolila vrh Ratitoveca za svoj dom! Ker se pa baje hladnokrvno ljudstvo ni maralo brigati in zanimati za to, je pa rekla: „Zdaj pa pojdem tako daleč, da boste Kranjci radi hodili za menoj!“ Kakor kupljeno, tako prodano. — č —

Mlad samomorilec. Iz Mure so potegnili v Gradcu truplo 14 letnega E. Böswirtha, ki je skočil v vodo iz jeze, ker mu ni pustila mati iti — kres gledat.

Razne stvari.

Velikansko podzemsko jamo, najbrže največjo sveta, so našli nedavno štirje pogumni hribolazci blizu vasi Stalden v Muolta-dolini v Švici. Raziskovalci so prehodili v dveh dneh 2750 m pod zemljo ter našli velikanske dvorane, polne najlepših kapnikov ter podzemske hudournike tako močne, da bi lahko gonili žage. Tudi podzemске jame na našem Krimu bodo v kratkem preiskane.

Kdo je večji? Lord Roberts ali Lord Kitchener? Glede teh dveh velikanov se angleški listi zelo prepirajo. Roberts je začel vojsko in kakor so angleški telegrami naznanjali, je večkrat Bure premagal. To je resnica, toda konec vojske je bil šele, ko je poveljništvo izročil Kitchenerju. Ta je sklenil mir, med tem, ko je bil Roberts po bitki pri Paederburgu, Bloemfonteinu in Pretoriji le mrtvi mož, katerega največje dejanje je bilo, da se je odpeljal v Evropo in vse izročil nasledniku Kitchenerju. Vendar pa je dobil Roberts kot darilo 1 milijon sterl. in Kitchener le 500.000 sterl. — Kitchener ima tedaj prav, ako je nezadovoljen s to hvaležnostjo Angležev. Roberts je sicer rekel leta 1900, da je vojska končana, toda Kitchener je je šele v resnici leta 1902 sklenil mir. Naj bo tedaj stvar kakor hoče, lord Kitchener je še le 52 let star in doživi še lahko onega trenutka, ko mu bo angleški narod izkazal večjo hvaležnost, kakor do sedaj.

Smrt veterana iz rusko-turške vojske. Iz Bukarešte se naznanja: Med veterani, ki so se pred kratkim udeležili slavnosti dokončanja rusko-turške vojske, je vzbujal pozornost neki menih, ki je nosil na svojem habilu viteški znak „rumunske zvezde“. Bil je to nekdanji narednik Gerazim Kozma od 2. polka lovcev, ki se je pri naskoku na Grivico polastil turške zastave, in zato je bila zastava dotičnega polka takoj dekorirana na povelje carovo s krizem reda sv. Jurija, Kozma pa je bil pri tem kot najsrčnejši vojak odlikovan z redom rumunske zvezde. Po končani vojski se je Gorazim, ki je bil tukaj kakor tudi pri Plevni ranjen in za vojaško službo nesposoben, podal v neki samostan. Na povabilo veteranov iz rusko-turške vojske udeležil se je tudi proslave za osvobojenje Rumunije in zabaval se je tukaj med rojaki kljub preveliki plohi. Zvečer, ko se je podal domov so se oglasila znamenja mrzlice; prenočil je v nekem asilu in tukaj je podlegel bolezni. Napravili so zbirko, da so ga z vso častjo pokopali.

Beseda, ki so ne da prestaviti. Pangermanistje v nemški državi so si postavili nalogo, izključiti iz nemškega jezika vse ptuje besede in nadomestiti jih z domačimi izrazi. Prestavili so v nemščino besede: telegraf, telefon, bicikelj, avtomobil in veliko drugih tehničnih izrazov. To hrepenenje po originalnosti se je pa ohladilo, ko je šlo za prestavo besede „kemija“. Za ta izraz ne morejo dobiti značilne besede.

Deželi brez ječ. Islandija je srečna dežela. Tam nimajo niti policije, še manj pa kake kaznilnice. „The Peoples Eriend“ poroča, da sta se v tisoč letih prigodila samo dva slučajna tatvine. Neki revež, katerega rodbina je trpela lakoto, je ukradel par ovac. No, ker je bil revež, se je zdelo islandskemu ljudstvu, da je zanj sramota ki si jo je nakopal na glavo, dovolj kazni. Ko je pa nekoč ukradel bogatin 17 ovac, jih je moral plačati, prodati svoja posestva ter ostaviti deželo. — Otok Panaris na Liparskih otokih je tudi tako srečen, da nima niti kaznilnic, niti revežev in seveda tudi odvetnikov ne.

Burni konec gledališke predstave. V gledališču Dal Verme v Milanu so imeli predstavljati igro „Carmen“. Nekaj minut pred tem so člani orkestra naznanili vodji, da ne bodo igrali ako ne dobe takoj za zadnjih pet dnij zadržano plačo. Ko je vodja rekel, da nima navade pred predstavo se o takih rečeh pogovarjati, so vzeli godala in so odšli. Občinstvo je zahtevalo denar za predstavo nazaj. Nastal je tak ropot, da je morala priskočiti policija na pomoč in še le po polnoči je vse utihnilo.

O vojskah v minulem stoletju. Največ vojakov je bilo pri Lipsku, kjer se je bojevalo tri dni. Tukaj je bilo 91.000 Avstrijcev, 120.000 Rusov in 72.000 Prusov in 19.000 Švedov, tedaj 302.000 mož. Napoleon je imel 171.000 vojakov in 700 kanonov. Pri Kraljevem Gradcu l. 1866 so imeli Nemci 220.900 mož, Avstrijci pa 215.134 mož. Pri Slavkovu na Moravskem se je vojskovalo 310.000 vojakov, pri Draždanih leta 1813, 296.000, pri Solferinu leta 1859 284.000, pri Sedanu leta 1870 244.000, pri Waterlov leta 1815 217.000 mož. Najkrvavejša bitka je bila pri Wagramu, kjer je padlo 38 odstotkov vojakov, pri Kraljevem Gradcu 7 odstotkov, pri Sedanu 12 odstotkov in pri Plevni 14 odstotkov.

Izseljevanje žensk iz Ogerske. Nečuvveno je, v kakem številu se izseljujejo ženske iz Ogerske. V preteklem letu je znašalo število žensk, ki so se izselile, tretjino vseh izseljenikov. Žalostno je, da se izseljenke navadno ne povrnejo v domovino.

Nesreča na Donavi se je prigodila preteklo nedeljo na parobrodu, ki vozi iz Višegrada v Budimpešto. Na parniku je bilo 800 izletnikov. Pod Margeritnim mostom zadel je dimnik z mostom. Dimnik je padel in eden potnikov bil je težko, več pa lahko ranjenih. Potnikov polastila se je panika, ker so menili, da se potopi ladija. Toda čez pol ure so se potniki izkrcali. Vzrok nesreče bila je nepazljivost ladjinega osobja, ki bi bilo moralo dimnik znižati.

Kartuzijanci. Kakor javlja Goulois, je sklenila kongregacija kartuzijancev zapustiti Francosko in se preseliti v Švico. Govori se, da so že začeli svojo bogato knjižnico prepeljevati iz Pariza na novo naselbino.

Vlak in vrtinec. Strašanski vrtinec je blizu mesta Rampur popolnoma prevrnil cel vlak. Ponesrečenih oseb so našli 13, in težko poškodovanih 15, med temi je bila tudi ena evropska dama.

Ženo in hčer obesil. Maršal David Adamo v Okmulgee v Ameriki je zaprl dva Indijanca Bill Beara in Georg Jacobs. Bear je obesil s pomočjo Jacobsa svojo ženo in hčer, ker nista hoteli podpisati dovoljenja, da sme prodati svoje posestvo. Mrtvi trupli so našli še-le čez en teden v gozdu na nekem drevesu.

V kosce razrezani. Na Manila so našli trupla seržanta Stewart, korporalov Block in Finneegan ter prostakov Davis in Carr. Ti vojaki so izginili brez sledu in sumilo se je, da so jih ustaši vjeli. Sedaj so jih našli v nekem grmovju razsekane na drobne kosce in razven seržanta Stewart ni bilo nikogar spoznati. Zapovedujoči general je odposlal na dotični otok močne oddelke vojaštva, da maščujejo zločin.

Najzanimivejša naselbina na vsem svetu je gotovo ona v Aso Sam na Japonskem. To mesto namreč leži v žrelu nekdanjega vulkana in je okrog obdano z visokimi stenami.

Pogoščenje ubogih v Londonu. 5. t. m. je bilo pogoščenih 500.000 revežev, kar bi se bilo drugače zgodilo ob kronanju. Vse javne dvorane in šolske velike sobane so najeli v to svrhu. V parku londonskega škofa je obedovalo 14.000 oseb. Mize so se razprostirale na 2 in pol milje na okoli. Pogoščenje je posetila visoka aristokracija in člani vladarske hiše.

Nove poljske žrtve. Kazenska zbornica v Beuthenu je obsodila pisateljico gospo dr. Caspari Golde v dveletno, časnika Muranskega pa v enoletno ječo, ker sta razširjala poljske, baje revolucionarne brošure.

Na žentovanjskem potovanju aretiran. V Olomucu se je poročil od katoliške cerkve k protestantizmu odpadli uradnik trgovske zbornice Robert Herzig. Po poroki se je podal na žentovanjsko potovanje, na katerem je bil pa aretiran, ker se je dognalo, da je iz blagajne „Turnvereina“ vzel 700 K. Herzig je bil srdit Vse-nemec.

Znat' se mora. K nekemu londonskemu krojaču prileti ves razburjen in vpehan gospod, ki z veliko vnemo dokazuje krojaču, da mora biti v ravno doposlanem računu pomote za 40 h. Krojač privleče svoje bukve, primerja račun z vpiskom in najde, da ima gospod čisto prav. Gospod se veselo oddahne. Krojač se gostobesedno opravičuje: „Oprostite, da vas še nekaj vprašam, koliko ste že rekli, da mislite dati na račun?“ To pa dolžniku kar sapo zapre. Rad ali nerad privleče svoje denarnico in plača račun. Krojač trdi, da se mu je ta špas še malokedaj ponesrečil, in da so se dali dolgoletni in prekanjeni dolžniki na ta zviti način vjeti.

V zadnji angleško-burski vojski je padlo na bojnem polju tudi 6000 katoliških vojakov.

Duhovščina in bicikelj. Konferenca škofov v Bologni je sklenila soglasno, da prepove vsem duhovnikom svojega področja rabo biciklja.

Zadnja roža. Saški kralj je umrl. Dan predno je umrl, zahteval je, naj se mu prinese roža. Takoj se je ustreglo njegovi želji. Ko je nekaj trenutkov pozneje prišla kraljica k njegovi postelji, podal ji je s tresočo roko, ne da bi mogel govoriti, rožo. Kraljica je rožo pritislila k ustnicam in se bridko razjokala.

Flirt — po telefonu. V ameriškem mestu Vermont je bila te dni obsojena neka deklica na šest mesecev zapora, ker je flirtovala s pomočjo telefona z nekim oženjenim možem. Obsodili so jo, ker neki ondotni zakon veleva: Vsako flirtovanje po telefonu se kazni z 6 meseci zapora. Neki hrvaški list pravi, da Amerika nima dosti kamenja, da bi sezidala dovolj ječ, če tudi flirt zunaj telefona kaznuje ravno tako strogo.

Važen poskus. S petrolejnimi odpadki, ki preostanejo pri čiščenju petroleja, so poskušali kuriti na angleškem parobrodu „Conch“ na vožnji iz Reke v Trst. Temu poskusu prisostovali so inženirji, mašinsti, kapitani, pomorski veščaki in predstojniki morskih oblastij. Skazalo se je, da so petrolejni odpadki boljše gorivo nego premog. Osebito važno pa je, da ogenj ne provzroča dima in smradu, ki je posledica, če se s premogom kuri. Sploh pa na Ruskem že več let na mnogih ladjah, pa tudi na železnicah, posebno v obližji kaspiskega morja, ne uporabljajo premog, marveč petrolejne ostanke.

Velika defraudacija razburja mažarske uradne kroge. Uradnik Armin Zvegler se je oženil z neko udovo, ki ga je nalagala, da ima 40.000 gld. premoženja. Po poroki se je pa izkazalo, da je brez vsakega premoženja. Ziegler, ki je bil v dolgeh, izvršil je nato veliko defraudacijo. Zasačen, naznanil je tudi svoje sokrivce.

Ozdravljen rak. Na zadnjem sestanku dunajskih zdravnikov predstavil je dr. Konrad Budinger bivšega svojega bolnika, ki je svoj čas imel na jeziku raka, a je sedaj ozdravljen. Do sedaj je znano 13 sličnih operacij raka, toda Budingerjeva je prva, ki je prospela.

Opravičena tožba. Tat (bere v časopisu): „Ne, kaj takega; pri trgovcu K. so ulomili in odnesli 500 kron — in jaz sem bil zraven

pa sem našel notri samo 37 kron. Ne, res že ni nobene poštenosti na svetu!“

Čudak. Kmet: „Nikoli več ne grem v mesto, to je sama goljušja! Pojedel sem že pet skatljic praška zoper mrčes, pa mi ta komarjeva zalega še ne da miru!“

Tako je. Profesor pri skušnji: „Kako se imenujejo zobje, ki najpozneje pridejo?“ Kandidatinja: „Ponarejeni!“

Razumljivo. Prijatelj A: „Kako je to, da zamoreš biti nasproti prošnjam vseh svojih upnikov tako gluho?“ Prijatelj B: „Ne morem pomagati, ker tičim v dolgovih do ušes.“

GLASNIK.

Simon Gregorčič — delavcem.

1.

Na mojo vero!

Poznam gorenjih tisočero

In dobro vem:

Pri njih v ogromno grem zamero.

Resnico tem ljudem

V obraz zabrusiti li smem?

Resnica se izreči mora

Brez straha graje in ukora.

Pred onimi ne trepetam,

Možato staviti se znam,

Če tudi bil bi sam.

Na tisoče jaz štejem one,

Trpinov vas na milijone!

Vi delavci ste z róko,

Jaz z glávo.

A svojo mi zastavo

Držimo le visoko.

Vi ne, ja z nisem bogatáš,

Zato sem verem vam pristáš.

2.

Ni žulj sramota,

Pač žulj je — čast!

Kar s pridno si zaslužiš roko,

To tvoja je počtena last.

Zastava naša: žulj in vera

In nada

In bratska je ljubáv.

Če zdaj se strada,

Naj nada nam ne vpada!

Saj kdaj se izenači mera:

Zastava naša žulj in vera

In bratska je ljubáv.

Zastava naša

Zastave vse prekaša

In zmaga

Najhujšega sovraga.

Vam vernim delavcem pozdrav!

S. Gregorčič.

Delavske drobtine.

„Slovensko katoliško delavsko društvo“ v Gorici ima jutri izreden občni zbor o 1/4. uri popoldne v društveni sobi. Na dnevnem redu bo volitev dveh odbornikov.

Važen glas o Belgijski generalni stavki. Znano je, da je socialno demokratsko belgijsko strankarsko vodstvo provzročilo generalno stavko iz političkih vzrokov. O tej stavki je izdal neki belgijski sociolog važno delo, v katerem se bavi s to stavko. V svojem delu obsoja političke tendence v delavskih težnjah. Delavstvo mora svoje materielno stanje izboljšati samo takrat, če se ne glede na političke difference združuje v strokovne obrambene zveze. Belgijska generalna stavka nas uči, da so se v tej stavki združili vsi sloji srednjih stanov proti delavstvu, in skazalo se je, da so celo v industrijalni državi Belgijski srednji stanovi močnejši, nego delavstvo. Iz tega pa sledi: naj bi delavci opustili nasprotstva proti drugim del. stanovom in naj bi solidano z delavskimi stanovimi borili se proti velikemu kapitalu.

Dr. Krek in Hrvatje. O delovanju dr. Kreka za povzdigo krščanskosocialnega pokreta prinaša glasilo hrvaškega kršč. soc. delavstva sledečo sodbo, ki jo, ker jo lahko razume tudi

vsak Slovenec, prinašamo v izvirniku: Pred više godina znala se je i u slovensko radništvo (delavstvo) vriniti solijalna demokracija. Svojoj agitaciji dala je ekonomski značaj, a samo duhom svojim odgovarala je židovsko-mednarodom smjeru. Slovensko delavstvo ne poznavajući ni iz daleka pravu bitnost socijalne demokracije, stopilo je u dobroj vjeri pod njezinu zastavu u znatnom broju (število)! Može se reći, da je masa slovenskoga delavstva bila njesina. Danas nije više tako. U samoj Kranskoj gotovo se više ne može niti govoriti o socijalnoj demokraciji kao nekom organizmu, ali to ne znači, da je utrnuo i sam socijalni pokret. Ovaj ne samo da nije utrnuo, već se je pače razvio u ideji i praktičnom djelovanju tako, da era (čas) socijalne demokracije ostavlja iza sebe podpuno blijedu sliku spram (napram) današnjeg kršćansko socijalnog pokreta. Kako je do toga došlo? To je pitanje, koje sam si znao više puta stavljati, dok nisam sam osobno dospio u Ljubljano, da ondje sam osobno na samom mjestu proučim prilike (razmere). To je pitanje držim zanimivo za svakoga, koji bar iole shvaća socijalno pitanje, da znade, da se ono u jednom već pobudjenom radništvu nisi milom niti silom ugušiti neda, a po gotovo, ako je ono uslied zlih ekonomskih prilika zaoštreno. Preokret u kranjskom socijalnim pokretu nastao je, kad se je član slovenske katolicke narodne stranke dr. Janez Ev. Krek bacio svom dušom i svim silama na socijalno polje. On je prije proputovao razne veće zemlje i države, proučavajući društvene organizacije i druge po radništvo koristne socijalne uredbe. Dr. Krek je podpuno shvatio svoj zadatak i zato nije niti pomislio na to, da pobija socijalizam, jer ga je svom dušom prigrlio, proučio i spremio se na praktično djelovanje na korist slovenskoga radništva ili delavstva. Osim pojedinaca nije slovenska inteligencija znala shvatiti Krekove osnove: ona ili ih nije razumjela ili ih je omalovažavala ili im se očito opirala. Ali uztrajan duh vrloga dra. Kreka nije se dao uplašiti. Danas nakon 8—10 godina stvoreno je tamo na socijalnom polju toliko toga, da se upravo udivljeni moramo obazirati i sve to promatrati. Htjelo se je vanrednoga čovjeka i taj je bio dr. Krek. On je dignuo barjak pravoga in doista živoga kršćanskoga socijalizma, našao je samo nekoliko prijatelja u inteligenciji naročito među rodoljubnima slovenskimi svećenicima, ali tu on nije tražio oslonu, već je odmah pašao u masu. Oko sebe okupio je višo sposobnih sila, koje su se složno dale na rad. Dr. Krek je vrlo jednostaven čovjek. Na prvi mah bi se čovjek u njemu mogao prevariti. Živahan je i strpljiv, jednostaven u izrazima, a oštar u misli, brzo se domišlja i pun je znanja, ali sa svakim najjednostavnijim čovjekom razgovarati će tako, kao da će ga ovaj što naučiti. Druguje sa svakim radnikom ili radnicom kao pouzdani prijatelj pred kojim se netreba nitko bojati, da ga ne će saslušati i uvažiti. Gledao sam i sa zanimanjem posmatrao, kako taj vanredni čovjek, dubokouman sociolog, doktor i profesor na sjemeništu obći sa radnici. Bilo je na Šmarnoj gori. Dr. Krek u jednostavnom, rekao bi pače prostom odijelu bio je uvijek među onim mnoštvom. Sad bi pridošao ovamo sad onamo i sa svakim bez ikakove razlike nešto progovori bilo ozbiljna i važna bilo u zdravoj šali. Ljudi: mužkarci, žene, pače i djeca dolazila bi opet k njemu skroz neprisiljeno kao k svom dobrom prijatelju. U kratko rečeno taj je čovjek isto tako socijalista kao demokrata. I samo ovakav čovjek bio je kadar osnovati onakav socijalni pokret, kako ga danas vidimo pod zastavom kršć. socijalizma kraj posve razorene brezvrske i kozmopolitske socijalne demokracije. Ova e pala, ali slovensko radništvo u Kranskoj nije time ništa izgubilo, već je socijalno pokročilo znatno napried pod zastavom kršć. socijalizma.

Kongres kršćanskih strokovnih društva vršil se je v Monakovem od 29. junija do 2. julija ob najlepšem vremenu. Na kongresu so bili zastopani letos tudi zastopniki avstrijske kršćanske demokracije; naša „Zveza“ je kongres telegrafskim potom pozdravila. Kršćanska stro-

kovna organizacija je štela 1. aprila leta 1901. 159.682 letos pa 175.079 članov. Dohodkov so imela strokovna društva v Nemčiji 356.000 mark; stroški pa 190.000 mark. Za stavke in za takozvane masreglovene delavce plačalo se je 73.000 mark. Iz tega se torej razvidi, da kršćanska organizacija spolnjuje svojo dolžnost tudi takrat, kadar mora z bojem izvojevati delavstvu pravice. Kar se tiče števila članov, sme biti vodstvo zadovoljno; saj je nasprotna socialno demokratska strokovna organizacija v preteklem letu vsled krize izgubila nad 3000 članov. Pri kritiki tega poročila so posamniki povdarjali, da naj bi zlasti posamezne strokovne zveze, zlasti manjše, bolj agitirale. Na nekaterih vodilnih mestih so osebe, ki imajo premalo veselja in zmožnosti na polji strokovne organizacije. O združništvu priporočala so se konsumna delavska društva in produktivne zadruge. S temi se pridobi prava mera živil, omogoči se kontrola nad cenami živil in omeji če ne popolnoma odpravi izkoriščanje delavca od prekupca. Kar se tiče združnih delavskih tovarn, je kongres le te priporočal, pripomnilo se je pa, naj bi se pri snovanju delavskih tovarn postopalo previdno. Odločno obsojala so se pa ona konsumna društva, ki jih vodijo tovarnarji podjetniki in v njih na nesramen način izkoriščajo svoje delavce. O ženskem delu se je sklenila resolucija v kateri se je izrazila želja, naj bi se žensko delo omejilo. Prepovedala naj bi se pa uporaba ženskih delavk v rudnikih in pri stavbah. Prepove naj se tudi delavkam dati delo po končani delavni dobi na dom. Za porodnice naj se kvenčna doba zviša, 4 do 6 tednov je premalo. Najmanj, kar se more zahtevati je, naj se porodnic 2 do 4 tedne pred porodom in 8 tednov po porodu ne vporablja pri delu. Omeji naj se tudi ali pa popolno odpravi uporaba omoženih tovarniških delavk. Obrtno nadzorstvo naj se pomnoži. Za ženske naj se povsod ustanovi služba ženskih obrtnih nadzornic. Želeti je, naj bi se žensko delavstvo organiziralo in sicer pričetkom v zvezi z že obstoječimi moškimi strokovnimi društvi; pozneje naj bi pa ženske tvorile samostojna v prijateljski zvezi z moškimi strokovnimi društvi stoječa strokovna društva. Gledalo naj bi se na to, da so ženske delavske plače enake onim možkih delavcev. Za mladoletne delavce od 14 do 16 leta zahtevala se je delavna maksimalna doba ur. Iz tega je razvidno da so bile razprave na kongresu kaj zanimive. Iz njih je razvidno, kako so kršćanska strokovna društva potrebna. Naj bi tudi pri nas snovanje strokovne organizacije ne zaspalo. Vidimo pa tudi, da kršćanska strokovna društva spolnujejo svojo nalogo. Pri nas moramo snovati le kršćanska strokovna društva to pa zato, ker socialna demokracija rabi od nje ustanovljena in v njenih rokah se nahajajoča strokovna društva zgolj v politiške namene. Žal da je v tem oziru dokazov več ko preveč.

Strokovna organizacija tiskarjev v Nemčiji. Občni zbor te organizacije vršil se je v Berlinu. Zastopana je bila tudi avstrijska organizacija tiskarjev, mednarodni delavski tajnik iz Berna in nekaj socialno demokratskih poslancev. Med socialno demokracijo in tiskarsko strokovno organizacijo bili so prepiri, ker so hoteli se le te socialni demokratje polastiti. Govorilo se je, naj bi pustila socialna demokracija tiskarsko strokovno organizacijo pri miru in nasprotno, naj bi tiskarsko strokovno časopisje z manjšo odločnostjo napadalo socialno demokracijo. Tiskarska strokovna organizacija na Nemškem šteje 32.000 članov. Premoženje znaša 8.000.000 mark. Organizacija je imela lansko leto zaradi gospodarske krize velike stroške. Predlogi, naj bi se podpore zvišale, so bili odklonjeni. Organizacija ima mnogo izkoriščevavcev. Predlagalo se je, naj bi se ustanovila v organizaciji podporna blagajna za udove in sirote; o tem predlogu je bilo načelstvu naročeno: uprašanje tekotom treh let natančno proučiti in takrat staviti ko-nečne predloge.

Umrli je Anton Kocjančič, nadzornik v podgorski papirnici, naš somišljenik in zvest ud katoliškega delavskega društva v Gorici. Počivaj v miru!

Kovaškega pomočnika

išče Anton Avsec, kovač in posestnik v Pudobu št. 35, pošta Stari trg pri Rakeku. — Ponudbe je poslati na ime istega do konca tega meseca.

Anton Belec

Št. Vid nad Ljubljano,

izdeluje in ima v zalogi cerkvene svetilnice ali stalnice, dve po:

iz kositarja 24, 30, 36, 40 K, iz medenine 30, 36, 60, 70, 80, 100 K; obhajilne svetilnice iz kositarja po 4 K, iz medenine po 10 do 20 K; puščice z zvončki za pobiranje miloščine, iz kositarja po 3 K, iz medenine po 10 K; štedilna železna ognjišča, vsa železna in tudi razna za vzdavanje.

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kritevjo zvonikov prevzema ob jednom tesarska dela. 15 13—11

Pozor! Pozor!

Prijatelj, ako hočeš najcenejše in najprišnejše vino piti, tedaj se potruji v gostilno na Francovo nabrežje, kjer ga toči

Josip Maček

po sledećih cenah: 9 x—25

Istrijansko, belo, liter po	28 kr.
Cviček	32 "
Bizelsko	36 "
Rebula	40 "
Refoško	48 "

Čez ulico točijo se zgoraj navedena vina pri litru 2 kr. ceneje.

Opozorjam Te pa posebno, da se tam dobi črni istrijanec po 24 kr. liter, kateremu je vsaka konkurenca izključena, bodisi po kakovosti ali po ceni.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo

Josip Weibl

nasl. tvrđke J. Spreitzer

Slomškove ulice št. 4

priporoča sl. občinstvu in preč. duhovščini svojo

izbornu urejeno delavnico

v kateri izdeluje 7 49—25.

žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje pri spomenikih in na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata umetno in preprosto izdelana, balkone, verande, paviljone, stolpne križe, štedilnike itd. itd.

Specijaliteta: Valjični zastori — Železne konstrukcije — Vodne sesalke Napeljevanje vodovodov.

Napravlja troškovnike in načrte po poljubnih risbah v različnih slogih in pošilja poštine prosto.

Vse poprave

izvršuje najvestnejše in zanesljivo po najnižji ceni.

Cene, so primerne solidnemu delu dokaj nizke.